

PRINCIPALS NOVETATS DE LA LLEI 11/2022, DE 28 DE JUNY, GENERAL DE TELECOMUNICACIONS AMB INCIDÈNCIA A L'ÀMBIT LOCAL.

El passat 29 de juny de 2022, el BOE va publicar la **Llei 11/2022, de 28 de juny, general de telecomunicacions** (en endavant, LGTel 11/2022), que va entrar en vigor al dia següent de la seva publicació.¹

La LGTel 11/2022, que té per objecte transposar a l'ordenament jurídic intern la Directiva (UE) 2018/1972 del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de desembre de 2018, per la qual s'aprova el Codi europeu de comunicacions electròniques, manté gran part de la regulació de la seva predecessora, la Llei 9/2014, de 9 de maig (en endavant, LGTel 9/2014), si bé introdueix **novetats importants** pel que fa a aspectes que afecten directament l'exercici de les competències locals.

La nova Llei és una de les mesures incloses en el Pla de Recuperació Transformació i Resiliència de la economia espanyola (PRTR), i en el "Plan España Digital 2025", que pretén impulsar el procés de transformació digital del país, de forma alineada amb l'estratègia de la Unió Europea. En aquest sentit, té com a principal objectiu el foment de la inversió en xarxes de molt alta capacitat.

Des de l'aprovació de l'Avantprojecte de Llei (setembre 2020) i del Projecte de Llei (novembre 2021), el Consorci Localret n'ha fet seguiment i ha elaborat al·legacions i propostes d'esmenes, en defensa dels interessos de les administracions locals a les quals representem, posant especial èmfasi en la preservació d'aquells aspectes que afecten directament l'exercici de les competències municipals².

A continuació, s'exposa un resum de les novetats més importants amb incidència a l'àmbit local, relatives a:

- El subministrament de xarxes públiques i prestació de serveis de comunicacions electròniques per part de les administracions públiques.
- El desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques per part dels operadors.
- El Servei Universal (aquesta matèria, si bé no té una incidència directa en les competències de les administracions locals, entenem que té un interès especial i vinculació amb les qüestions tractades en la resta d'apartats).

¹ Excepte el dret dels usuaris finals a no rebre trucades no desitjades amb finalitats comercials de l'article 66.1.b), que entrarà en vigor en el termini d'un any.

² En el següent enllaç . [El BOE de 29 de juny de 2022 publica la nova Llei general de telecomunicacions - Consorci Localret](#) es pot trobar informació sobre les propostes d'esmenes elaborades i compartides per Localret durant la tramitació parlamentària, moltes de les quals han estat incorporades en el text de la Llei finalment aprovat.

1. SUBMINISTRAMENT DE XARXES PÚBLIQUES I PRESTACIÓ DE SERVEIS DE COMUNICACIONS ELECTRÒNIQUES PER PART DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES:

La LGTel 11/2022 (article 13) aborda aquesta matèria, tot incidint en què, en la seva actuació, les administracions públiques han de vetllar pel compliment dels principis generals contemplats a la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim del sector públic i, en particular, els principis d'eficàcia, economia, suficiència i adequació estricta dels mitjans als fins institucionals, i d'eficiència en la assignació i utilització dels recursos públics.

i. Explotació de xarxes i/o prestació de serveis de comunicacions electròniques per les administracions públiques:

La **novetat més important** en aquesta matèria és que la Llei preveu (art. 13.3) que les administracions públiques poden instal·lar, desplegar i explotar xarxes públiques o prestar serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic, **directament** o mitjançant entitats o societats que tinguin aquesta finalitat entre el seu objecte social.³

S'elimina, per tant, el requisit establert per la LGTel 9/2014, que obligava a les administracions públiques a actuar mitjançant entitats o societats, i només aquestes es podien inscriure en el registre d'operadors. Aquest requisit durant aquests anys ha suposat per a la gran majoria d'administracions locals un obstacle insalvable que s'ha traduït en la impossibilitat d'instal·lar i explotar xarxes o prestar serveis de comunicacions electròniques, fins i tot en aquells supòsits en què clarament no es produïa una afectació de la competència.

Per tant, d'entrada s'entén que les administracions públiques poden constituir-se directament com a operadors de comunicacions electròniques, mitjançant la inscripció en el registre d'operadors, i complir amb la resta de condicions que estableix el precepte.

L'article 13, tal como preveia l'article 9 LGTel 9/2014, estableix que, com a regla general, els operadors controlats directament o indirectament per les administracions públiques han de donar compliment al **principi de l'inversor privat**, i actuar amb la deguda separació de comptes, amb subjecció als principis de neutralitat, transparència, no distorsió de la competència i no discriminació, i amb compliment de la normativa sobre ajuts d'Estat.

També es remet a un reial decret que, previ informe de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, ha de determinar les **condicions** en què s'ha de portar a terme la instal·lació i explotació de xarxes o prestació de serveis de comunicacions electròniques, així com els **supòsits en què es podrà actuar, com a excepció, sense subjecció al principi de l'inversor privat**, per considerar que no es distorsiona la competència o quan existeixi una fallada del mercat i no existeixi interès de concurrència del sector privat per absència o insuficiència d'inversió privada. La Llei reconeix que en

³ El redactat final respon a una esmena incorporada durant la tramitació parlamentària en el Congrés dels Diputats. [Veure, en aquest sentit, les propostes d'esmenes elaborada per Localret.](#)

aquests casos la inversió pública s'ajusta al principi de necessitat, amb la finalitat de garantir la necessària cohesió territorial i social.

Es reconeix als operadors, **directament**, el dret a accedir, en condicions neutrals, objectives, transparents, equitatives i no discriminatòries, a les infraestructures i recursos associats utilitzats pels operadors controlats directament o indirectament per les administracions públiques, així com el dret a l'ús compartit d'aquestes infraestructures.

Així mateix, es disposa que si les administracions reguladores o titulars del domini públic ostenten la propietat, total o parcial, o exerceixen el control directe o indirecte d'operadors que exploten xarxes públiques o presten serveis de comunicacions disponibles al públic, han de mantenir una separació estructural entre aquests operadors i els òrgans encarregats de la regulació i gestió dels drets d'ús del domini públic.

ii. **Subministrament d'accés a RLAN:**

L'altra gran novetat en aquesta matèria és que "es permet" a les administracions públiques el **subministrament al públic d'accés a RLAN**⁴, quan aquest subministrament sigui **accessori respecte d'un servei públic**.

No obstant, la redacció de l'article 13.5, que va ser el resultat d'una esmena transaccional⁵, resulta força confusa.

Així, per una banda, l'article estableix que aquesta possibilitat es donarà quan el subministrament sigui accessori respecte dels serveis públics que es prestin en "...els **locals ocupats per les administracions públiques o en espais públics propers** que es determinin reglamentàriament", establint que aquest subministrament es permet, "**...sense ajustar-se als requisits establerts per l'apartat 3**". Però aquesta referència, entenem, que ja no té gaire sentit des del moment en què l'apartat 3 de l'article 13, després de l'esmena introduïda en el Congrés, contempla que les administracions també poden explotar xarxes i prestar serveis de comunicacions directament i, per tant, no estableix cap requisit addicional a la inscripció en el registre d'operadors.⁶

Per tant, es pot entendre que amb aquesta remissió, la Llei vol exceptuar a les administracions públiques de constituir-se com a operadors de comunicacions electròniques mitjançant la inscripció en el registre d'operadors, sempre que el subministrament a través de RLAN sigui accessori respecte d'un servei públic.

Aquesta interpretació resultaria coherent amb la incorporació, també durant la tramitació parlamentària, de l'apartat c) que ve a reproduir, pel que fa a les administracions

⁴ "Red de área local radioelétrica (RLAN)": "sistema de acceso inalámbrico de baja potencia y corto alcance, con bajo riesgo de interferencia con otros sistemas del mismo tipo desplegados por otros usuarios en las proximidades, que utiliza de forma no exclusiva un espectro radioeléctrico armonizado".

⁵ [Veure propostes d'esmenes elaborades per Localret.](#)

⁶ D'acord amb la redacció inicial del Projecte de Llei es podia entendre que aquests supòsits quedaven exceptuats només de la necessitat d'actuar mitjançant societat o entitat.

públiques, l'article 6.5⁷ de la mateixa Llei, establint que "...c) quan el subministrament d'accés a una xarxa pública de comunicacions electròniques mitjançant d'una RLAN no formi part d'una activitat econòmica o sigui accessori respecte d'altra activitat econòmica o un servei públic que no depengui del transport de senyals per aquestes xarxes, les administracions públiques que subministrin l'accés **no hauran d'efectuar la notificació a què es refereix l'article 6.2 ni hauran d'inscriure's en el Registre d'operadors**".

Tot i que sembla la interpretació més raonable, entenem que cal estar a la interpretació que finalment faci el regulador sobre aquest precepte.

En els mateixos termes, l'article 13.5, també "permet" les iniciatives que **agreguen i permeten l'accés recíproc o d'altra forma a les seves RLAN per part de diferents usuaris finals**.

Per últim, i amb la finalitat d'evitar la incompatibilitat de la normativa interna amb projectes europeus (tals com la iniciativa WiFi4EU), la Llei contempla que quan la instal·lació i explotació de xarxes públiques o la prestació de serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic per part d'administracions públiques es dugui a terme **en el marc de programes d'ajuts atorgats directament per la Comissió Europea** i els seus serveis o entitats, aquesta es regirà exclusivament per l'instrument que reguli l'atorgament d'ajuts i la resta de normativa europea, i no serà necessària la inscripció de l'administració pública al Registre d'operadors.

iii. Règim d'autoprestació

Les administracions públiques han de **comunicar** al Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital la instal·lació o explotació de xarxes de comunicacions electròniques en **règim d'autoprestació**, que facin "ús del domini públic", tant si aquesta instal·lació o explotació es realitza directament com si es realitza mitjançant qualsevol entitat o societat dependent o de qualsevol entitat o societat a la que se l'hagi atorgat una concessió o habilitació a l'efecte (art. 6.7).

A l'igual que preveia la LGTel 9/2014, aquesta comunicació ha d'efectuar-se encara que l'autoprestació sigui parcial. En el cas que l'excedent s'utilitzi directament per l'administració o per tercers, el Ministeri verificarà el compliment del que preveu l'article 13.

També es preveu que, mitjançant reial decret, es podran especificar aquells supòsits en que, atenent a les seves característiques, la dimensió de la instal·lació o la naturalesa dels serveis a prestar, no resulti necessari portar a terme aquesta comunicació.

Com a novetat, es preveu que s'haurà de comunicar al Ministeri la **instal·lació o explotació dels punts d'intercanvi d'internet (IXP)** ubicats al territori espanyol, així com la instal·lació o explotació de **cables submarins** l'enganxament, l'accés o la

⁷ Aquest article transposa l'article 56.1 del Codi europeu de comunicacions electròniques.

interconnexió dels quals a xarxes de comunicacions electròniques es produeixi en territori espanyol.⁸

iv. Registre d'operadors

El Registre d'operadors torna a dependre de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (art. 7)⁹.

La Disposició transitòria quarta estableix que es manté la continuïtat respecte del registre regulat per l'article 7 de la LGTel 9/2014, de manera que les dades inscrites passaran a formar part d'aquest nou registre.

2. DESPLEGAMENT DE XARXES PÚBLIQUES DE COMUNICACIONS ELECTRÒNIQUES PER PART DELS OPERADORS:

El capítol II de la LGTel 11/2022 ("Derechos de los operadores y despliegue de redes de comunicaciones electrónicas") en regular els drets dels operadors pel que fa al desplegament de les seves xarxes, delimita l'abast de les competències locals concurrents en aquest desplegament, amb la voluntat de donar un pas més en la simplificació administrativa i l'agilització d'aquest desplegament, reproduint en gran part la regulació de la Llei 9/2014, si bé amb novetats que s'analitzen a continuació:

i. Dret dels operadors a l'ocupació del domini públic i de la propietat privada:

En relació amb el **dret d'ocupació de la propietat privada (art. 44)**, es preveu que els operadors tenen aquest dret a aquesta ocupació quan resulti estrictament necessari per a la instal·lació, desplegament i explotació de la xarxa, sempre que no existeixin alternatives tècnicament o econòmicament viables, ja sigui a través de l'expropiació forçosa o mitjançant servituds forçoses de pas.

Aquesta possibilitat, que ja estava recollida a la lleis anteriors (art 29 LGTel 9/2014, art. 27 de la LGTel 32/2003 i art. 46 LGTel de 11/1998, i que també es preveu a la normativa reguladora d'altres serveis d'interès general, com l'electricitat o els hidrocarburs), precisa de la instrucció del corresponent procediment per part del Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital, previ informe de l'òrgan competent de la Comunitat autònoma i també, de l'ajuntament afectat, relatiu a la compatibilitat del projecte tècnic amb l'ordenació urbanística vigent.

En relació amb el **dret d'ocupació del domini públic (art. 45)**, es reconeix el dret dels operadors a l'ocupació del domini públic necessari per a l'establiment de la seva xarxa pública de comunicacions electròniques.

⁸ Les Disposicions addicionals vint-i-dosena i vint-i-tresena estableixen els terminis i contingut d'aquestes comunicacions.

⁹ D'acord amb l'article 7 LGTel 9/2014 el Registre passava a dependre del Ministeri, si bé a la pràctica, no es va arribar a operar aquest canvi.

Els titulars del domini públic han de garantir l'accés a tots els operadors en condicions neutrals, objectives, transparents, equitatives i discriminatòries sense que, en cap cas, es pugui establir un dret preferent o exclusiu en benefici d'algun operador, determinat o xarxa concreta i, en aquest sentit, **prohibeix que l'ocupació o el dret d'ús del domini públic s'atorgui mitjançant procediments de licitació.**

Com a novetat, es contempla la possibilitat de signar **acords i convenis** amb els operadors per a facilitar *"...el despliegue simultáneo de otros servicios, que deberán ser gratuitos para las Administraciones y los ciudadanos, vinculados a la mejora del medio ambiente, de la salud pública, de la seguridad pública y de la protección civil ante catástrofes naturales o para mejorar o facilitar la vertebración y cohesión territorial y urbana o contribuir a la sostenibilidad de la logística urbana"*.

L'article preveu que la proposta d'acord o conveni ha d'incloure un pla de desplegament i que, transcorreguts tres mesos des de la seva presentació, el conveni s'entendrà aprovat si no hi ha pronunciament justificat en contra.

Aquesta darrera previsió entenem que pot generar un conflicte normatiu, tant amb l'article 48 de la Llei 40/2015 d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, que preveu que els convenis només es perfeccionen per la prestació de consentiment de les parts, com amb l'article 24 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, que preveu que en cap cas no es poden transferir facultats relatives al domini públic per silenci administratiu que, en aquests supòsits, té caràcter desestimatori.¹⁰

ii. **Ubicació compartida i ús compartit de la propietat pública o privada (art. 46):**

Aquest precepte segueix la regulació de l'article 32 LGTel 9/2014. Així, les administracions públiques han de **fomentar** la celebració d'acords voluntaris entre operadors per a la ubicació o ús compartit d'infraestructures i recursos associats i l'ús compartit del domini públic i la propietat privada.

Però només es pot **imposar de manera obligatòria**, prèvia audiència dels operadors afectats, per part del Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital, d'acord amb el que es determini mitjançant real decret. Es preveu, com a novetat, que si s'escau, es determinaran els criteris per a la compartició de despeses.

Les **administracions territorials** quan considerin que per raons ambientals, de salut pública, seguretat pública o ordenació urbana i territorial procedeix la imposició de la utilització compartida del domini públic o propietat privada, **han d'instar** de manera motivada al Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital l'inici del procediment per acordar aquesta compartició. L'administració que insta el procediment podrà efectuar al·legacions per un termini de 15 dies.

També com a novetat s'incorpora la intervenció de la CNMC per a l'aplicació coordinada d'aquestes mesures.

¹⁰ [Veure les propostes d'esmenes de Localret.](#)

iii. Règim d'intervenció administrativa municipal:

L'apartat 9 de l'article 49 de la nova Llei dona un pas més en la simplificació administrativa encetada per la seva predecessora i intenta clarificar el redactat del precepte equivalent de la LGTel 9/2014 (art. 34.6) que va generar problemes interpretatius.

Així, s'inclouen les llicències d'obres¹¹ dins el tipus de llicències que no poden exigir-se per part de les administracions públiques competents, i que han de quedar substituïdes per declaracions responsables, tant pel que fa a les estacions o infraestructures radioelèctriques i recursos associats **en domini privat**; com en relació amb els supòsits exceptuats per l'apartat primer i les xarxes fixes **en domini privat** (en aquests dos últims supòsits, prèvia presentació i aprovació d'un pla de desplegament).¹²

Pel que fa a la instal·lació i desplegament de xarxes i recursos associats en el **domini públic** s'estableix que les administracions públiques competents **podran** establir en l'àmbit de les seves competències i per a tots o alguns casos, que la tramitació es realitzi mitjançant declaració responsable o comunicació prèvia.

iv. Punts d'accés sense fils per a petites àrees ("SAWAP"):

L'apartat 10 de l'article 49 regula la implantació dels denominats "punts d'accés sense fils per a petites àrees" (o "SAWAP")¹³ que, previsiblement, han de ser una peça clau per al desplegament de la tecnologia 5G, especialment en zones densament poblades.

El precepte es refereix a aquests punts d'accés i els seus recursos associats "en els termes definits per la normativa europea", que **no requeriran cap tipus de concessió, autorització o llicència nova o de modificació de l'existent o declaració responsable o comunicació prèvia** a les administracions públiques competents per raó d'ordenació del territori o urbanisme, llevat que es vulguin ubicar en emplaçaments protegits (amb valor arquitectònic, històric o natural) o per motius de seguretat pública o nacional.

Aquest precepte suposa la transposició de l'article 57 del Codi europeu de comunicacions electròniques que obliga als Estats membres a sotmetre a un "règim

¹¹ Cal recordar que les llicències urbanístiques quedaven fora del règim de simplificació administrativa de l'article 34.6 que, per altra banda, només es referia al domini privat. En aquest sentit, p.ex, l'informe de la CNMC, de 17 de març de 2021 https://www.cnmc.es/sites/default/files/3410594_3.pdf

¹² Veure [la proposta d'esmena de Localret](#) sobre la necessitat d'excloure d'aquesta simplificació administrativa les llicències d'obres relatives a infraestructures i xarxes en emplaçaments protegits de domini privat (com ara edificacions del patrimoni històric o espais naturals protegits), que si bé, va ser incorporada per alguns grups polítics, no va prosperar.

¹³ Del seu acrònim en anglès, "Small Area Wireless Access Points".

d'implantació simplificat", exempt de permisos previs, la instal·lació d'aquests punts d'accés que compleixin una sèrie característiques tècniques i físiques (amb les excepcions esmentades).

El **Reglament d'execució (UE) 2020/1070, de 20 de juliol de 2020**¹⁴ desenvolupa aquesta previsió del codi europeu i fixa les característiques físiques i tècniques (en termes de volum, pes i potència) que han de complir aquests punts d'accés per quedar sotmesos a aquest "règim d'implantació simplificat".

Aquests hauran d'integrar-se totalment i de forma segura i ser invisibles al públic o bé, si són visibles, complir una sèrie de condicions, entre d'altres, ocupar un espai màxim de 30 litres. El reglament es refereix a antenes (no actives) de baixa potència i pel que fa a les emissions, es remet als límits d'exposició establerts en la Recomanació 1999/519/CE del Consell¹⁵.

Per altra banda, cal destacar que d'acord amb el codi europeu, les autoritats competents han de garantir l'accés dels operadors a qualsevol infraestructura física apta per acollir els SAWAP o que sigui necessària per connectar-los a una xarxa troncal, i en particular, als elements del mobiliari urbà, com els pals d'enllumenat, senyals viaris, semàfors, tanques publicitàries, parades d'autobús i de tramvia i estacions de metro, en el marc d'unes condicions justes, raonables, transparents i no discriminatòries.

Aquesta qüestió es regula a l'article 52 de la Llei relatiu a l'accés a infraestructures físiques, al qual farem referència en un apartat posterior.

En tot cas, destacar la remissió que l'article 49.10 fa a aquest article 52, pel que fa a les sol·licituds d'accés que els operadors hauran d'efectuar a les administracions públiques titulars dels elements del mobiliari urbà sobre els quals els punts d'accés pretenguin implantar-se, i que es va incorporar com a esmena durant la tramitació parlamentària.¹⁶

Així, aquest apartat 10 estableix que la instal·lació d'aquests punts d'accés no està subjecta a l'exigència de cap tribut, excepte la taxa general d'operadors¹⁷, però **sense perjudici d'allò que disposa l'article 52**, que reconeix la possibilitat d'establir compensacions econòmiques per l'ús d'aquestes infraestructures físiques.

v. Actuacions d'innovació tecnològica o adaptació tècnica:

L'apartat 11 de l'article 49 es refereix a les **actuacions d'innovació tecnològica o adaptació tècnica** que suposin la incorporació d'un nou equipament o la realització d'emissions en noves bandes de freqüència o amb altres tecnologies, tant sobre infraestructures fixes com mòbils, ja estiguin ubicades en domini públic o privat, que **no requeriran cap tipus de concessió, autorització o llicència nova o de modificació de l'existent o declaració responsable o comunicació prèvia** a les administracions

¹⁴<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=DOUE-L-2020-81152>

¹⁵ El reglament europeu estableix que en el cas de les classes E2 o E10 s'haurà d'informar a l'autoritat nacional competent en un termini de dos setmanes des de la seva implantació

¹⁶ [Veure les propostes d'esmenes de Localret.](#)

¹⁷ En el mateix sentit, l'article 57.5 del Codi europeu de comunicacions electròniques.

públiques competents, sempre i quan no suposin un risc estructural per la infraestructura sobre la qual es recolza la xarxa.

Com a excepcions a aquesta manca d'intervenció administrativa, es contemplen els supòsits de **variació dels elements d'obra civil i "màstil"** i, com a novetat, també els supòsits de **"modificació de la ubicació dels elements de suport"**.

vi. Plans de desplegament (art. 49.9):

En relació amb els plans de desplegament, la nova Llei reconeix de forma explícita que la seva presentació és potestativa, així com el seu caràcter descriptiu i informatiu.

La Llei es remet novament a un reial decret que haurà d'establir el seu contingut i condicions tècniques.

Pel que fa a la seva aprovació, la Llei disposa que si en el termini de **tres mesos** des de la seva presentació, l'administració no ha dictat resolució expressa, s'entendrà aprovat¹⁸. L'administració pública competent podrà establir un termini de resolució inferior.

En el pla de desplegament, l'operador haurà d'efectuar una **mera previsió** dels supòsits en que s'efectuaran desplegament aeris o per façana.

vii. Desplegaments aeris o per façana (art. 49.8):

En relació amb els desplegaments aeris o per façana, l'article 49.8 estableix que els operadors hauran de fer ús de les canalitzacions soterrades o en l'interior d'edificis, i que quan no existeixin aquestes canalitzacions o no sigui possible o **raonable** el seu ús **per raons tècniques** podran efectuar **desplegaments aeris**, seguint prèviament els existents; o **per façana**, utilitzant en la mesura del possible les canalitzacions, instal·lacions i equips prèviament instal·lats, **havent d'adoptar les mesures oportunes per minimitzar l'impacte visual**.

Com a novetats, per tant, destaquen: la supressió de les "raons econòmiques" que anteriorment justificaven els desplegaments aeris i/o per façana, la referència al caràcter no raonable del desplegament per canalització o en l'interior, així com la incorporació de l'obligatorietat de minimitzar l'impacte visual dels desplegaments per façana.

El redactat final del precepte va ser incorporat durant la tramitació en el Senat, que va eliminar la referència al "caràcter excepcional" d'aquests tipus de desplegaments que havia incorporat prèviament el Congrés dels Diputats.¹⁹

¹⁸ Cal recordar que el Tribunal Constitucional en Sentència 20/2016, de 4 de febrer, va anul·lar l'incís "transcurridos dos meses desde su presentación" previst per la LGTel 9/2014, en considerar que els articles 149.1.13 i 21 CE no emparen la fixació del concret termini de dos mesos (FJ 7º)

¹⁹ [Veure les propostes d'esmenes elaborades per Localret.](#)

També destaca, com a novetat, que les excepcions a aquest desplegament aeri i/o per façana, que amb la LGTel 9/2014 es referien a “casos justificats d'edificacions del patrimoni històric artístic...”, ara apareixen limitats a les edificacions del patrimoni històric artístic amb **la categoria de bé d'interès cultural declarada per les administracions competents.**²⁰

viii. Trams finals (art. 55):

La regulació dels desplegaments de trams finals per façana reproduceix quasi en la seva totalitat l'article 45 LGTel 9/2014²¹, si bé com a novetat cal destacar que els denominats “desplegaments en pas” (trams per donar continuïtat a una instal·lació necessària per proporcionar accés en un edifici o finca confrontant o propera) **es podran efectuar en edificacions o finques subjectes al règim de propietat horitzontal o no**, seguint el procediment que estableix el precepte (art. 55. 5).

La redacció final d'aquest precepte també va ser modificat durant a tramitació en el Senat, tot eliminant el caràcter excepcional que es va recollir prèviament en el Congrés.

ix. Normativa de les Administracions Públiques que afecti a la instal·lació o explotació de xarxes públiques de comunicacions electròniques (art. 49):

L'article 49 reproduceix en gran mesura la regulació de la LGTel 9/2014. Cal destacar que, amb caràcter general, les referències a les infraestructures i xarxes de comunicacions electròniques incorporen la referència als “recursos associats”²² amb la finalitat de facilitar-ne el seu desplegament.

Les xarxes públiques de comunicacions electròniques i recursos associats coadjuven a la consecució d'un fi d'interès general, es consideren com a “**equipament de caràcter bàsic**” i la seva previsió en els instruments de planificació urbanística té el caràcter de “determinacions estructurants”. La seva instal·lació i desplegament constitueixen “**obres d'interès general**” (art. 49. 2).

La normativa dictada per qualsevol administració pública que afecti a la instal·lació o explotació de xarxes públiques de comunicacions electròniques i els instruments de planificació territorial o urbanística, en tot cas, han de contemplar la seva necessitat i reconèixer el dret d'ocupació del domini públic o la propietat privada per a la instal·lació, desplegament o explotació de aquestes xarxes i recursos associats.

²⁰ La referència a la declaració per altres administracions públiques va ser incorporada com a esmena durant la tramitació en el Congrés.

²¹ Es recomana consultar la nota del Ministerio sobre l'aplicació de l'article 45 LGTel <https://avancedigital.mineco.gob.es/Infraestructuras/Documents/NotaArt45.pdf>

²² L'annex II de la Llei defineix els recursos associats com “...los servicios asociados, las infraestructuras físicas y otros recursos o elementos asociados con una red de comunicaciones electrónicas o con un servicio de comunicaciones electrónicas que permitan o apoyen el suministro de servicios a través de dicha red o servicio o tengan potencial para ello, e incluyan edificios o entradas de edificios, el cableado de edificios, antenas, torres y otras construcciones de soporte, conductos, mástiles, bocas de acceso y distribuidores”.

Aquesta normativa i instruments de planejament han de recollir les disposicions necessàries per a permetre, impulsar o facilitar la instal·lació i explotació d'infraestructures de xarxes de comunicacions electròniques i recursos associats i garantir la lliure competència i la disponibilitat d'una oferta suficient de llocs i espais físics en els que els operadors decideixin ubicar les seves infraestructures, garantint un desplegament de les xarxes ordenat des del punt de vista territorial.

Així, no podran establir restriccions absolutes o desproporcionades al dret d'ocupació del domini públic i privat dels operadors **ni imposar solucions tecnològiques concretes, itineraris o ubicacions concretes** en les quals instal·lar infraestructures de xarxes de comunicacions electròniques, i hauran de respectar els **paràmetres i requeriments tècnics essencials** establerts en un reial decret ha d'aprovar el Consell de Ministres, així com els límits en els nivells d'emissió radioelèctrica tolerable fixats per l'Estat.

La normativa i els instruments de planejament territorial o urbanístics han de complir els següents requisits:

- a) ser publicades en un diari oficial de l'àmbit de la administració competent, així com a la seva pàgina web i, en tot cas, ser accessibles per mitjans electrònics;
- b) preveure un procediment ràpid, senzill, eficient i no discriminatori de resolució de sol·licituds d'ocupació, que no podrà excedir de 4 mesos, llevat en cas d'expropiació.

Pel que fa als terminis per a l'obtenció de les autoritzacions i llicències en el supòsit d'obres civils quan aquestes siguin necessàries, la **novetat és que la Llei redueix els quatre mesos que havia fixat el RD 330/2016, a tres mesos**, si bé excepcionalment es podran prorrogar 1 mes, fins a un màxim de quatre mesos. L'administració pública competent podrà fixar terminis inferiors.

- c) garantir la transparència dels procediments i que les normes fomentin la competència lleial i efectiva entre operadors;
- d) garantir el respecte als límits imposats per la llei a la intervenció administrativa.

En particular, l'exigència de documentació ha de ser motivada, tenir una justificació objectiva, ser proporcionada al fi perseguit i limitar-se a allò estrictament necessari. Els operadors no hauran d'aportar la documentació o informació que ja obri en poder de l'administració .

En relació amb el **planejament urbanístic o territorial**, l'article 50 estableix que els òrgans encarregats de l'aprovació, modificació o revisió dels instruments de planejament territorial o urbanístic que afectin a la instal·lació o explotació de xarxes públiques de comunicacions electròniques han de sol·licitar **informe previ, preceptiu i vinculant**, del Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital, sobre l'adequació de l'instrument de planejament a la normativa sectorial de telecomunicacions i sobre les necessitats de les xarxes públiques de comunicacions electròniques en l'àmbit territorial al qual es refereixin.

El Ministeri ha d'emetre l'informe en un termini màxim de tres mesos. Un cop transcorregut aquest termini s'entendrà que aquest té favorable i podrà continuar la tramitació de l'instrument de planejament. Si no es sol·licita aquest informe, no podrà

aprovar-se el corresponent instrument de planejament en “allò que es refereix a l'exercici de les competències estatals en matèria de telecomunicacions” (art. 50.2).

x. Mecanismes de col·laboració entre el Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital i les administracions públiques (art. 50):

En la mesura que les xarxes de comunicacions electròniques es consideren obres d'interès general, el conjunt d'administracions públiques tenen l'obligació de facilitar el seu desplegament i han de donar compliment als **deures d'informació recíproca, col·laboració i cooperació**.

Tal com preveia l'art. 35 LGTel 9/2014, es contempla que **en cas de desacord entre administracions públiques**, quan quedi “plenament justificada la necessitat” de xarxes públiques de comunicacions electròniques, sempre que es compleixin els paràmetres i requeriments que fixarà el govern central per decret, el Consell de Ministres pot autoritzar la ubicació o l'itinerari concret d'una infraestructura. L'administració pública competent haurà d'incorporar-la adaptant els seus instruments d'ordenació.

Com a novetat, i fruit d'una esmena durant la tramitació en el Congrés²³, s'introdueix com a **excepció** a aquesta autorització per part del Consell de Ministres, quan quedi plenament justificada la impossibilitat per raons de medi ambient o d'ordenació urbana i territorial, o si es tracta d'edificacions afectes a les forces i cossos de seguretat. En aquests casos, s'han de oferir alternatives per garantir el dret d'ocupació dels operadors

També s'estableix que si una administració pública tramita una **mesura cautelar que impedeixi o paritzi o d'una resolució que denegui la instal·lació d'una infraestructura** que compleixi els paràmetres que fixarà l'Estat per reglament, aquesta administració haurà d'obtenir l'informe previ preceptiu del Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital, sense el qual no podrà aprovar la mesura o resolució.

Es contempla com a **excepció** a aquesta necessitat d'informe, les **edificacions del patrimoni artístic amb la categoria de bé d'interès cultural**²⁴.

També es preveu que el Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital aprovi recomanacions per a l'elaboració de normes o instruments de planejament, que podran contenir models d'ordenances municipals elaborades amb l'associació d'entitats locals de major implantació, això com un model de declaració responsable.

Així mateix, es preveu que el Ministeri ha de crear un **punt de gestió únic**²⁵ a través del qual els operadors accediran per via electrònica a tota la informació relativa sobre les condicions i procediments per a la instal·lació i desplegament de xarxes i recursos associats.

²³ [Veure propostes d'esmenes elaborades per Localret](#).

²⁴ L'article 35 LGTel 9/2014 exceptuava les edificacions del patrimoni històric artístic en general.

²⁵ La LGTel 9/2014 feia referència al Punt d'informació únic que es va posar en funcionament mitjançant l'Ordre ECE/529/2019, de 26 d'abril.

Com a novetat es contempla que els operadors també podran consultar tota la informació per al compliment de les seves **obligacions tributàries específiques d'àmbit autonòmic i local**. Per aquesta finalitat, es preveu que el punt de gestió únic permetrà la connexió amb les seues electrònica d'aquestes administracions.

Per últim, assenyalar que la **Disposició addicional vint-i-vuitena** preveu la creació d'una Comissió Interministerial per a l'agilització dels mecanismes de col·laboració entre administracions públiques.

xi. Previsió d'infraestructures de comunicacions electròniques en projectes d'urbanització i obres civils finançades amb recursos públics (art. 51):

Tal com preveia l'article 36 de la LGTel 9/2014, s'estableix que en els **projectes d'urbanització** s'haurà de preveure la instal·lació d'obra civil per a facilitar el desplegament i explotació de xarxes de comunicacions electròniques i es podrà incloure addicionalment elements i equips de xarxa passius, en els termes que desenvolupi reglamentàriament.

Aquestes infraestructures formaran part del conjunt resultant de les obres d'urbanització **i s'integraran en el domini públic municipal**. La administració titular d'aquest domini públic les haurà de posar a disposició dels operadors en condicions d'igualtat, transparència i no discriminació.

També en les **obres civils finançades totalment o parcialment amb recursos públics** s'haurà de preveure infraestructura en reserva que es posarà a disposició dels operadors en les condicions esmentades.

xii. Accés a infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques i coordinació d'obres civils (art. 52 i 53):

Els articles 52 i 53 incorporen a la Llei la regulació que, sobre aquesta matèria, conté el **Real Decreto 330/2016, de 9 de septiembre, relativo a medidas para reducir el coste del despliegue de las redes de comunicaciones electrónicas de alta velocidad**, que va suposar la transposició a l'ordenament intern de la Directiva 2014/61/UE, del Parlament europeu i del Consell, de 15 de maig de 2014 (Directiva BBCost)²⁶.

Per tant, la pròpia Llei en aquests preceptes conté la definició de "subjectes obligats" (entre d'altres, les administracions públiques) i d'"infraestructures físiques", i regula el procediment per efectuar les sol·licituds d'accés així com les causes de denegació. També regula el procediment per accedir a la informació mínima relativa a infraestructures existents, així com la coordinació d'obres civils.

²⁶ Es recomana consultar la [Comunicació de la CNMC 1/2021](#), de 20 de desembre, sobre la resolució de conflictes en matèria d'accés a infraestructures físiques susceptibles d'allotjar xarxes de comunicacions electròniques d'alta velocitat.

En aquesta matèria destaca com a novetat, tal com s'ha indicat anteriorment, que es garanteix l'accés dels operadors a qualsevol infraestructura física controlada per les administracions públiques, tècnicament apta per acollir els punts d'accés sense fils per a petites àrees (SAWAP), en els termes establerts per la normativa europea²⁷, en concret els elements del mobiliari urbà, com els pals d'enllumenat, senyals viaris, semàfors, tanques publicitàries, parades d'autobús i de tramvia i estacions de metro.

Així s'estableix que les autoritats públiques han de satisfer les sol·licituds d'accés, en el marc d'unes condicions justes, raonables, transparents i no discriminatòries, que es faran públiques en el Punt d'informació únic, **sense que accés pugui atorgar-se mitjançant procediments de licitació.**

És molt important destacar que, gràcies a una esmena introduïda en el Congrés²⁸ es reconeix explícitament que les administracions públiques titulars de les infraestructures físiques tenen dret a establir **compensacions econòmiques** per l'ús que en facin els operadors. Aquesta qüestió té especial transcendència en relació amb els SAWAP ja que el codi europeu i la Llei prohibeixen l'establiment de taxes, llevat la taxa general d'operadors.

3. SERVEI UNIVERSAL:

L'article 37 de la nova Llei contempla, entre els serveis inclosos en el servei universal, en els termes i les condicions que mitjançant un reial decret determini el Govern: (...) a) un servei d'accés adequat i disponible a una internet de banda ampla mitjançant una connexió subjacent en una **ubicació fixa**, que haurà de suportar el conjunt mínim de serveis a què fa referència l'Annex III, **fixant una velocitat mínima d'accés a una internet de banda ampla de 10 Mbps en sentit descendent.**

El precepte es remet a un reial decret que, tenint en compte l'evolució social, econòmica i tecnològica i les condicions de competència al mercat, ha de modificar aquesta velocitat mínima d'accés a una internet de banda ampla, **escalant fins als 30 Mbps en sentit descendent tan aviat com sigui possible en funció de l'extensió de les xarxes i de l'estat de la tècnica.**²⁹

No obstant això, és important destacar que durant la tramitació en el Senat es va introduir la **Disposició addicional trentena**, que obliga al Govern a adoptar les mesures adequades per assolir en el termini d'un any a comptar des de l'entrada en vigor de la llei, la **universalització de l'accés a internet de banda ampla a una velocitat mínima de 100 Mbps en sentit descendent.** D'acord amb aquesta disposició addicional aquest accés s'ha de produir "...a uns preus assequibles per als ciutadans, amb independència de la seva localització geogràfica...".

²⁷ Reglament d'execució (UE) 2020/1070, de 20 de juliol de 2020

²⁸ [Veure propostes d'esmenes elaborades per Localret](#) .

²⁹ Mitjançant reial decret es determinaran les característiques i paràmetres tècnics i es podrà modificar el conjunt mínim de serveis que haurà de suportar el servei d'accés a una internet de banda ampla a què fa referència l'annex III de la nova LGTel.

Entre els serveis inclosos en el servei universal també hi figuren els “...**serveis de comunicacions vocals mitjançant una connexió subjacent en ubicació fixa**”.

Pel que fa als **telèfons públics de pagament**, aquests ja no formen part del servei universal. D'acord amb la Disposició addicional vint-i-quatrena³⁰, aquestes infraestructures es podran reconvertir o utilitzar com a punts de connectivitat per a la prestació, entre d'altres, dels següents serveis:

- Punts de connexió a Internet.
- Telèfon d'emergències
- Punt d'enviament i recollida de paqueteria.

Sobre l'**assequibilitat del servei universal (art. 38)**, es preveu que els **preus minoristes** amb els que es presten els serveis inclosos en el servei universal han de ser assequibles i no han d'impedir accedir-hi als consumidors amb rendes baixes o necessitats socials. Mitjançant reial decret es determinaran les característiques socials i poder adquisitiu per a determinar aquestes rendes i necessitats.

També s'estableix (art. 38.3) que tots els operadors que presten serveis d'accés a internet de banda ampla i serveis de comunicacions vocals a través d'una connexió subjacent en una ubicació fixa, han d'oferir als consumidors amb rendes baixes o necessitats especials **opcions o paquets de tarifes especials**, entre elles, un **bo social**.

Pel que fa al servei d'accés a Internet de banda ampla i serveis de comunicacions vocals en **ubicació no fixa** es preveu que mitjançant reial decret s'estableixin els requisits per tal que resultin assequibles “...en ares a garantir la plena participació social i econòmica dels consumidors a la societat” (art. 38.7).

En relació amb l'**accessibilitat del servei universal (art. 39)** es preveu que els consumidors amb discapacitat han de tenir accés als serveis inclosos en el servei universal a un nivell equivalent al d'altres consumidors i, a aquests efectes, es poden imposar mesures específiques com a obligacions de servei universal.

4. ALTRES NOVETATS:

- L'article 48 de la Llei regula els “**Estudis geogràfics**” que el Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital” ha d'efectuar anualment per determinar l'abast i extensió de les xarxes de banda ampla, que inclouran informació sobre la qualitat i els paràmetres del servei.

Aquest estudi inclourà una previsió sobre l'abast i extensió que tindran les xarxes, incloses les de molt alta capacitat, per un període determinat, amb el

³⁰ Disposició introduïda com a esmena durant la tramitació en el Congrés.

grau de desagregació que s'estimi oportú. Aquesta previsió serà objecte de consulta pública.

S'estableix que la CNMC i la resta d'administracions públiques podran basar-se en aquests estudis geogràfics per a l'exercici de les seves funcions.

- La **Disposició transitòria primera** de la nova Llei, **modifica la Llei 39/2015**, d'1'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques, en concret, els apartats c) dels articles 9.2) i 10.2), relatius als sistemes d'identificació dels interessats en el procediment i els sistemes de signatura admesos per les administracions públiques, respectivament. També incorpora una nova disposició addicional setena.

Barcelona, 5 de juliol de 2022

Olga Díaz Benito
Cap de l'Àrea Jurídica